

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1617. Soc. 78.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

uberes lacrymas narrat, quæ accidere, Hieronymo Natali, qui rursus adoptavit in Societatem. Reliquam vitam duxit augendarum virtutum studiosus. Habebatur Instituti nostri observantissimus. Ad annos quinque supra quadraginta vixit in urbe Portuensi, semper intentus audiendis pœnitentibus. De Francisci virtute singularis erat apud cives existimatio.

Annus 1617. Soc. 78.

1.

IN Domo Professa Ulysiiponensi 25. Septembris mortem oppetit, famâ viri nunquam intermoriurâ, Venerabilis Pater Franciscus Suarius, scientiarum lumen splendidissimum, & Societatis nostræ in scholis astrum majus, natus Granatæ; Salmantica se aggregavit Societati 16. Junii an. 1564. Vitam insumpsit illustrando suis magisteriis Academiis. Segoviæ tradidit Philosophiam, Theologiam Vallisoleti, Romæ, Compluti, Salmantica, denique Conimbricæ jussu Regis Philippi agens in Academia primarium Theologiæ Professorem. Ejus insignes libri sapientibus familiares, quantus colluxerit scientiarum sol, argumento sunt.

Moritur Ven.
P. Franc. Suarius
Granatensis.

2. Eboræ, ut suo loco memoratum, insignitus Theologici Doctoris gradu, non parum ornamenti adjecit illi Academiæ, quæ jure merito gloriatur, quod inter præclarissimos suos Doctores Suarium recenleat. Sed quod laudabilis est, huic profundissimæ sapientiæ conjunxit omnium virtutum concentum; posteritatem libris, an exemplis plus locupletaverit, amodò in dubio versatur. Dum preces in Cœlum fundit, extra se raptus: è plagis Crucifixi luminum radii prodeunt illustrabant cubiculum, & vultum Suarii. Hodie conservamus Conimbricæ in sacello Dominæ à divo Luca pictæ id simulacrum.

3. Lucra ex suis libris enata pauperum applicuit necessitati. Sermone suo neminem læsit, imò coram se non pertulit alienum corrodi nomen & facta. Aliorum honorem suo solebat anteponere. Rarum est, quod illi Conimbricæ contigit. Suarii promotionem ad eam cathedram ægerrimè tulerat Frater Ægidius ex Eremitis D. Augustini vir sapientissimus, qui indubiè sperabat se in eam cathedram evectum in. Ostentaturus, quàm parùm ea Academia egeret Professore alienigenâ, theses sustinendas impresit. Invitatus Suarius summâ totius Academiæ expectatione. Die constitutâ, erectis in eventum omnium oculis & animis, adest Suarius. Habitâ veniâ proponit argumentum. Negavit majorem propositionem Ægidius. Hic Suarius omnino siluit, nec ullum ampliùs addidit verbum. Creditur sic jugulatum argumentum, ut progredi nequiret Suarius, proptereâ sibi pudendum silentium indixisse. Nostri erubescunt, ac vehementer admirantur.

4. Domum regressi circumdant Suarium, & percontantur, cur tacuerit? Cur saltem aliquot propositionibus vanâ pompâ exornatis non dissimulaverit in speciem distatam primo ictu argumentum? Tum vir modestissimus, proferens, quem apud se habebat, librum Conciliorum, sociis ostendit Canonem Concilii, qui nihil aliud erat, quàm ab Ægidio negata propositio. Urgent, cur suo, ac Societatis honori non consuluerit, aperto libro? Sciebam ego, respondit, quantus vir sit Ægidius, quanta sit apud Academicos de illius sapientia existimatio; si libro convincerem, periret: aut saltem ejus honor labefactaretur, quod non decebat: Societatis honori DEus prospiciet.

5. Cùm Suarii silentium esset in omnium ore, novit Ægidius legitimam ejus causam. Ut erat vir celsæ sapientiæ, & profundæ mentis, stupuit vehementer, quod inter homines homo viveret, tam sui dominus, tam aliorum æstimator. Eo pervenit Suarium venerando Ægidius, ut quotidie in missæ sacrificio adjiceret commemorationem de Doctore innominato. Cùm Minister rem animadverteret, quæsit, quinam foret ille Docteur sanctus? Cui Ægidius:

Antonius Franco.

Ec 2

Est

Est Pater Franciscus Suarius Granatensis, quem licet inter mortales degenrem, ut Sanctum apud me, hujusmodi recolo commemoratione.

6. Celeberrimum Francisci nomen per universam Europam inclariuit: nam libri ubique gentium suum commendabant authorem. Illum timuerunt hæretici; quapropter Vulcano mandarunt librum aduersus errores Anglicanos scriptum, sibi persuadentes, non posse modo alio tantæ sapientiæ resisti. Gigantei herois vita à plurimis in lucem edita est plena rebus maximis. Qui sibi tamen minimus: ut abundè comprobatur Elogium è Conimbricensi Collegio positum. Sic habet: *Franciscus Suarez, Europe, atque aded orbis uniuersi Magister appellatus: Aristoteles in naturalibus scientiis: Thomas Angelicus in doctrinis: Hieronymus in scripture: Ambrosius in cathedra: Augustinus in Polemicis: Athanasius in fidei explicatione: Bernardus in melliflua pietate: Gregorius in tractatione Bibliorum, ac verbo: oculus populi Christiani; sed suo solius iudicio Nihil.*

Mors Emmanuels Azevedii,

7. Bracharæ 18. Junii sublatus est Emmanuel Azevedus scholasticus, natus Vouzillæ in diocesi Vifensi. Societatem inuit Conimbricæ an. 1614. per motus exemplis nostrorum, qui Vouzillæ missionem habuerant. Virtutibus et animo studuit, præprimis orationi, contemptui proprio, ac sui corporis, quod velut mancipium tractabat, castigationibus. Missus Bracharam, litteris humanioribus daturus operam, singularem prætulit modestiam. Aiebant scholastici loquentes de Azevedo, versari in suo Gymnasio *Patrem ex Lapide*, quo nomine significarunt immobilitatem corporis, oculos compositos, & modestiam ab Emmanuele servatam in scholis.

Obeunt PP. Nicolaus Gonfaluus, & Alphonsus Valæus.

8. Prætoriam navem Classis regiæ ad arcendos piratas in altum provecata conscenderunt Nicolaus Gonfaluus, & Alphonsus Valæus, sacerdotes, ut in spíritu iuuant milites, & nauticas operas; quod egregiè præstiterunt. Ex hoc ministerio, cum pestilentes morbi per navem serperent, hæsit Nicolao malum: jam erat inunctus sacro oleo, cum navis appulsa Ulyssiponem, expositus, ac portatus in domum nostram 11. Octobris exspiravit, natus Aldeæ novæ in diocesi Guardiensi. Alphonsus, postquam est in terram egressus, eodem morbi genere corripitur, ac emoritur sanctissimè quartâ die Novembris, ortus Fronteuz in Helvienti diocesi. Tum ad magisteria, tum ad sacrum suggestum pollebat doctibus spectatissimis, ideo deploratus ab omnibus, cum primis Alphonsio Noronio summo Classis Præfecto.

Obit. P. Fernandus Guerreirus.

9. In Domo Professæ Ulyssiponenfi 28. Septembris ætatis sexagesimo sexto cursum consummavit P. Fernandus Guerreirus Almondouyensis in agro Orichienti. Diversos gessit magistratus, sacræque obivit missiones cum Societatis & multo populorum emolumento. Degens in Domo Professæ Laurentium Lombardum, cujus animam dirigebat, inclinavit, ut se, ac sua donaret domicilio tironum, ut jam retulimus. Habitabat illic cum Laurentio ad procurandam domus fabricam, cum pleuritide percellitur, ad Domum Professam delatus se diligenter comparavit ad agonem postremum.

Obit P. Martinus Mellus.

10. Eboræ 14. Januarii superadditus est P. Martinus Mellus, ortus Casalvasci in diocesi Vifensi. Obiit cum integritate diversâ munera, Vifatoris, Provincialis, Vice-Provincialis, & ejusmodi. Viscera & affabilitatem paternam cuncti subditi cognoverunt in Martino. Sic religiosam veneratus est pietatem, ut etiam post tot munia ne minimam rem acciperet sine facultate dimississimè postulata.

Profecti ad Indiam, & Angolam.

11. Duodena sociorum Indiæ transmissa est, Lusitani decem, duo Siciliæ omnes in tres divisi naves: in prætoriam cum Francisco Coutinio Comite Redondensi Pro-Rege ferebantur Didacus Rebellus, & Ægidius Fonseca, sacerdotes, qui proximo anno ex itinere Ulyssiponem regressi. In nave architalasi vetusti sex, quos inter Andreas Palmeirus Ulyssiponenfis, Rector Bracharenfis Collegii: perierunt in ea navi Simon Rijus, Faustinus Vasconcellius, & Dionysius Pereira.

Pereira, sacerdotes. Cæteros continebat navis altera, præerat Melchior Seixius Rector Brigantinus. Erant omnes sacris initiati. In Angolam cõmigrarunt Matthæus Cardozus, Antonius Amaralius, sacerdotes, & Hieronymus Mendius Coadjutor. Adjunctus Societati est Franciscus Rodericius, natus Carnidii, Martyr apud Æthiopes.

Init Societatem Franc. Rodericius Mart.

12. Ex tribus tantum in Guinea operariis, Emmanuele Alvaro, Sebastiano Gomio, & Antonio Diasio, primus in regione saltus Leænæ finem suis laboribus, ac vitæ posuit. Successerat in ejus vineæ cultura Patri Barreira, animarum utilitatem procurando annis ferè decem apud illas nationes. Nulli pro Dei gloria labori parcebat. Quidquid habuit, egenis dare solitus est. Demissio & obedientia in eo eminere. Neophyti tanquam communem parentem deplorarunt mæore immodico. Natus est Turribus novis diocesis Ulyssiponenfis.

Res Guinea.

Mors P. Emmanuelis Alvari.

13. P. Antonius Diasius transfretavit ex insula D. Jacobi ad insulam D. Philippi, quam vocant etiam Ignis insulam, quòd flammæ evomat. Hospitatus in Domo Misericordiæ, ubi quondam obivit P. Emmanuel Barrius non sine virtutis opinione. Publicato Jubilæo cœpit explanare catechesim. Plurimum omnes invitabat Concionatoris vita moribus integris ornata, ut conscientias fidenter expiarent. Etenim eorum sacerdotes cumulatis erant inquinati sceleribus, ob quæ duos per id tempus metuendis suppliciis DEUS affecerat: alter in complexu scorti transfossus pugione; alterum stantem ad aram, ut sacris operaretur, invasit equus solutus à præsepio, nemine alio in Ecclesia læso, velut in solum sacerdotem esset immissus, quæ dentibus, quæ unguis in terram dejecit, & arcuit à tam sacro loco; protrivissetque, nisi populus gladiis impediret. Omnes id tribuere Sacerdotis corruptissimis moribus.

Misso in insulis Capitis viridis.

14. Inde transit ad Bravam insulam, quæ sacerdote carebat; ipsa exultâ rediit ad S. Philippi, ubi per 40. dierum jejunium desudavit; supplicatio de Passibus Domini introducta. Reversus in domum nostram, continuavit Latinitatis magisterium. In honorem divi Blasii Ecclesiæ nostræ Tutelaris habitæ Latinæ orationes ab scholasticis, auditorium recreantibus pueris symphoniâs.

15. P. Sebastianus Gomius adivit pagum in S. Jacobi insula, non pœnitendo fructu relato. Post reditum malus dæmon puellas obfidet, jactitans, velle se modò infecta reddere, quæ Pater egisset. Res delata ad P. Sebastianum; scripsit, denunciarent sædo spiritui, nisi acturum puellas desereret, venturum se, ut abigat. Quo nuncio territus miseris posthac non fatigavit. Vulgata canum rabies non solum brutis animantibus, sed etiam hominibus noxia fuit. Si demorsu sanguinem contigit canis dens rabidus, mors fuit inevitabilis. Non parvus labor nostros manebat, dum hæc calamitas sæviit; obliti enim sui ferebant egentibus auxilium.

16. Eboresis Academia hoc anno testata est singularibus officiis venerationem erga intaminatam Virginis Beatissimæ conceptionem. Datis litteris Rex Philippus significabat mentem suam de petenda hujus mysterii definitione à summo Pontifice: proinde inter se Doctores ac Magistri considerarent libellum supplicem Academiæ nomine cum cæteris offerendum Christi Vicario. Mirificè recreati omnes hujusmodi litteris; omnium una fuit sententia, rogandum enixè summum Pontificem, declararet inter fidei nostræ capita Virginis conceptum immunem prorsus fuisse à labe originali. Ut affectum suum Academia magis palàm faceret adversus hoc piissimum mysterium, sanxit, ne quis deinceps insigniretur ullo scientiarum gradu, quin prius se obstringeret sacramento defendendi Virginis illibatam conceptionem. Porrò decrevit annuam die consecrato Virginis Conceptioni supplicationem Academicam è Collégio Matris DEI ad templum nostrum.

Jusjurandum de tuenda Virginis Conceptione, & supplicatio in Ebor. Academia.